

Архивски број: 08-21/8

година

13-04-2022

Постапувајќи по претставката бр. 0801-500/1 од 28.12.2021 година, поднесена од ██████████ од Неготино против Претседателката на Основен суд Неготино за сторена дискриминација врз основ на етничка припадност во областа на работа и работни односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 258/2020), на 13.04.2022 година го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

НЕ Е УТВРДЕНА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз лицето ██████████ од Неготино врз основ на етничка припадност во областа на работа и работни односи од страна на Претседателката на Основен суд Неготино, ██████████.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 28.12.2022 година лицето ██████████ од Неготино, вработен во Основен суд Неготино на работно место виш судски референт, поднесе Претставка бр. 0801-500/1 до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (Во натамошниот текст: Комисијата).

Во претставката подносителот навел дека врз него е сторена дискриминација од страна на Претседателката на Основен суд Неготино, ██████████.

Според подносителот дискриминацијата е сторена дискриминација спрема него со тоа што само тој од сите вработени во судската служба не бил пратен на обука за судски службеници, а кои обуки се спроведувале онлајн преку Академијата за судии и јавни обвинители, од причини според него што бил единствениот Србин вработен во службата. Со тоа тој бил ставен во понеповолна положба од останатите вработени и воедно обезправен да добие соодветно стручно усовршување, а кое усовршување би можел да го искористи при вработување преку интерен оглас во судската служба на Основен суд Неготино.

Понатаму, тој наведува и дека местото на кое ги реализира работните обврски, односно канцеларијата во која работи е под постојан видео надзор, за што смета дека не е во согласност со заштитата на приватноста на вработените.

Тој кон претставката има доставено и копија од барање до претседателот на Основен суд Неготино, со кое бара да се отстранат или да се адаптираат камерите од видео

надзорот за да го опфаќаат само делот пред шалтерите, а не и делот зад шалтерите каде што тој работи. Кон претставката исто така, има доставено и копија од одговор Основен суд Неготино на неговото барање во врска со камерите, како и копија од образец за оценување на судски службеник за 2021 година.

Комисијата на 05.01.2022 година со Известување бр. 08-21/1 ја достави претставката и побара од Основен суд Неготино да се изјасни по наводите на истата во согласност со член 24 став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Основниот суд Неготино со Известување бр. 08-21/2 на 26.01.2022 година се изјасни по наводите во претставката и достави Каталог на обуки од Академија за судии и јавни обвинители, копија од Извештај за полугодишно интервју со подносителот на претставката, копија од Образец за оценување на судски службеник за 2021 година, како и копии од кореспонденции со други судски службеници во врска со пријавување на обуки во Академијата на судии и јавни обвинители и копија од кореспонденција во врска со доставување на горенаведениот Каталог на обуки. Во Известувањето Претседателката на Основниот суд Неготино, по основ на наводите во претставката навела дека пристап до обуките на Академијата на судии и јавни обвинители подеднакво имаат сите вработени во судската служба во Основниот суд Неготино. Дека понудените обуки од Академијата се планирани и се реализираат на континуирана доброволна основа, а дека пријавувањето на обуките се врши своеволно на иницијатива, односно пројавен интерес од страна на вработените во службата. Каталогот на обуки им се доставува на сите вработени во судската служба, вклучително и подносителот на претставката и истите се повикуваат да се пријават за некоја од понудените и планирани обуки за тековната година. Понатаму, дека со полугодишното интервју во рамки на оценувањето и управувањето со ефектот на работата на судските службеници, се утврдува и потребата од понатамошно стручно усовршување на судскиот службеник и дека истото е сторено и со подносителот на претставката за што и самиот тој е запознаен.

Дополнително на барање од Комисијата, Основниот суд Неготино со допис заведен под бр. 08-21/5 на 06.04.2022 година, достави податоци до Комисијата, односно Годишен план за обука на судски службеници во Основен суд Неготино за 2022 година, кој план е всушност Каталогот на обуки на Академијата на судии и јавни обвинители за 2022 година, копија од електронска порака за достава на Каталогот до сите вработени во судската служба, копија од Известување за датум на поставување на видео надзор во судот, копија од образец од Агенција за државни службеници со податок за етничка припадност, копија од Пријава за вработување на судски службеник за подносителот на претставката, копија од одговор на ФПИО – стручна служба Неготино, како и копија од одговор на АВРСМ ЦВ Неготино со прилог М1 образец.

Согласно член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или

етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.

Во однос на тоа, согласно член 6 од истиот Закон, дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или не сторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.

Комплементарно на тоа, директна дискриминација, согласно член 8 став 1 од Законот, постои кога со едно лице или со група се постапува, се постапувало или би се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз дискриминаторска основа.

Согласно член 55 од Законот за судска служба, судскиот службеник има право и должност стручно да се оспособува и усовршува. Континуираната обука за стручно усовршување на судските службеници е со цел за стекнување и постојано унапредување и стручно усовршување на теоретски и практични знаења и вештини за квалитетно, стручно и ефикасно извршување на работите и работните задачи.

Дополнително, согласно член 79 од истиот Закон, судскиот службеник има право и обврска, во текот на годината стручно да се усовршува врз основа на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и должност да го пренесе стекнатото знаење на другите судски службеници. Планот е дел од системот за управувањето со ефектот на судскиот службеник. Во планот за стручно усовршување на судскиот службеник можат да бидат предвидени обуки и менторство. Како што е предвидено во членот 80 од Законот, обуките за стручно усовршување на судските службеници можат да бидат генерички и специјализирани. Специјализираните обуки се вршат заради стручно усовршување на судските службеници во однос на посебните компетенции и истите можат да бидат организирани во судовите, Академијата за судии и јавни обвинители и преку други институции.

Во таа насока, во судовите, согласно членот 83 од Законот за судска служба, се воспоставува систем за управување со ефектот на судските службеници. Системот го сочинуваат утврдување на работните цели и задачи, утврдување на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и постапка за оценување на ефектот на судскиот службеник. Како дел од процесот на континуирано следење на ефектот на судскиот службеник, најдоцна до 31 мај во годината, се спроведува полугодишно интервју, согласно член 86 став 2 од Законот.

Комисијата ценејќи ги наводите во претставката, односно изнесените факти и околности, заедно со приложената документација кон истата, и ценејќи ги наводите во изјаснувањето на Основниот суд Неготино со доставените податоци кон него, утврди дека не е сторена дискриминација од страна на Државната комисија.

Во носењето на мислењето, Комисијата при утврдување на постоење на дискриминација посебно се осврнала на два елементи. Прво, Комисијата ценеше дали со одредени преземени дејствија или воспоставена пракса е сторена директна дискриминација врз подносителот. И, второ, доколку е сторена дискриминација дали истата е сторена од причини на етничка припадност на подносителот. Односно дали со одредените дејствија или практика, ограничени во користењето на правото на обука биле вработените од српска етничка припадност.

Имено, Комисијата утврди дека вработениот судски службеник [REDACTED] не бил ставен во нееднаква положба спрема другите вработени во судската служба на Основниот суд Неготино со тоа што не му било овозможено пријавување, односно учество во обуки реализирани од страна на Академијата за судии и јавни обвинители. Ова од причини што видно од Каталогот на обуки на Академијата за судии и јавни обвинители, наведено е дека целиот процес на реализација на обуките е врз принципот на доброволна континуирана обука за стручните служби во судството и јавното обвинителство. Целиот процес, односно воспоставена практика во линија со наведениот принцип за обуки на судските службеници во рамки на Основниот суд Неготино, на никој начин не резултирала со нееднаков третман на одреден вработен споредбено со другите вработени. Видно од приложените докази, односно кореспонденција со вработените во судската служба, Каталогот на обуки на Академијата за судии и јавни обвинители бил доставен преку електронска пошта до сите вработени, вклучително и подносителот на претставката, и сите тие биле повикани да се пријават на обуките од Каталогот согласно планот за нивна реализација и согласно потребите и интересите на вработените за одредена обука. Видно од приложената кореспонденција на вработените преку електронска пошта, истите самите се пријавувале за одредена обука и ги известувале претпоставените за тоа. Понатаму, подносителот на претставката не изнел релевантен факт или доставил релевантен доказ, од кој би се видело дека тој преземал одредено дејствие, односно на било кој начин изјавил интерес и побарал учество на одредена обука од Каталогот на обуки на Академијата за судии и јавни обвинители, а од страна на Претседателката на судот или од друг претпоставен вработен бил оневозможен или спречен да учествува на обуката. Ова дотолку што, во Извештајот за полугодишното интервју со подносителот на претставката, кој патем е подготвен во соработка со подносителот и истиот е потпишан како согласен на Извештајот, е утврден задоволителен ефект од работата и успешна реализација на работните цели и задачи, утврден е индивидуален план за стручно усовршување со тоа што е констатирано дека доколку има организирана обука во делот на извршување на прекршочни санкции преку Академијата истиот се пријавува навремено преку судот, а согласно планот за подобрување во истиот Извештај е предвидено посета на обуки и други облици на стручно усовршување.

Понатаму, Комисијата утврди дека работодавачот, односно Претседателката на судот, немала сознанија за етничката припадност на вработениот. Комисијата не најде релевантни факти поткрепени со докази дека вработениот на било кој начин обзнанил на која етничка припадност припаѓа, а со кој податок би биле несомнено запознаени останатите вработени, вклучително и Претседателката на судот. Видно од определени документи кои биле на располагање на судот, а кои содржеле одредени лични податоци за вработениот [REDACTED], како податок содржан за припадност на етничка заедница бил наведен податок дека лицето е Македонец.

Оттука, Комисијата согласно наведеното не утврди нееднаков третман спрема вработениот [REDACTED], односно дека врз него е сторена директна дискриминација во смисла на член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација со тоа што со него се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз основ на етничка припадност.

Во однос на наводите на подносителот на претставката за спроведувањето на видео надзорот, Комисијата на 25.03.2022 година изврши увид во просториите на Основниот суд Неготино. Комисијата од увидот утврди дека камерите го покриваат просторот пред приемните шалтери, без притоа да снимаат во делот зад шалтерите каде се сместени судските службеници, со исклучок на една од камерите која поставена над портирницата ги снима двата шалтери директно поставени спротивно на камерата, опфаќајќи го и делот зад тие шалтери каде се сместени и работат судски службеници. Согласно поставеноста на камерата над портирницата, Комисијата утврди дека на таквата место положба камерата нема можност соодветно да се намести и адаптира за да го снима само делот пред двата шалтери достапен само за странките, без притоа да не се опфати и делот зад шалтерите.

Воедно, како присутна на увидот, Претседателката на Основниот суд Неготино, истакнала дека тековно се преземаат активности, односно соодветни мерки да се из земе просторот зад двата шалтери од видео надзорот опфатен со предметната камера. Таа истакнала дека соодветно ќе бидат покриени со фолија стаклата на двата шалтери и дека на тој начин нема да биде видлив просторот зад нив при видео надзорот од камерата.

Комисијата на 01.04.2022 година, утврди дека горенаведените шалтери, односно стаклата на истите се соодветно затемнети со фолија, со тоа што на тој начин камерата од видео надзорот не го опфаќа и снима просторот зад шалтерите каде работат судските службеници.

Следствено на тоа, Комисијата одлучи како и во диспозитивот на ова мислење.

Скопје,
13.04.2022 година

Претседател на Комисија за
спречување и заштита од
дискриминација,
м-р Кире Василев

